

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3371/2022. (VII. 25.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Salamon László* alkotmánybíró párhuzamos indokolásával – meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság Mágocs Város Képviselő-testületének a telekadóról szóló 10/2011. (VI. 30.) önkormányzati rendelete 4. §-a és 6. §-a, valamint a Kúria Kfv.I.35.254/2021/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó személyesen eljárva alkotmányjogi panaszt nyújtott be az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése és 27. § (1) bekezdése alapján. Az indítványozó kérelme arra irányult, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg, hogy Mágocs Város Képviselő-testületének a telekadóról szóló 10/2011. (VI. 30.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: Ör.) 4. §-a és 6. §-a, továbbá a Kúria Kfv.I.35.254/2021/2. számú végzése és a Pécsi Törvényszék 3.K.700.700/2021/12. számú ítélete alaptörvény-ellenes, és ezért ezeket a normákat és bírói döntéseket semmisítse meg. Az indítványozó az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése, XIII. cikke, XV. cikk (1)–(2) bekezdése, XXIV. cikk (1) bekezdése, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése, valamint XXX. cikk (1) bekezdése sérelmére hivatkozott.
- [2] Az alkotmányjogi panaszra okot adó ügy lényege az alábbiak szerint foglalható össze az Alkotmánybíróság számára rendelkezésre bocsátott iratanyag alapján.
- [3] 1.1. Az elsőfokú adóhatóságként eljáró Mágocs város jegyzője a Mág/103-6/2019. számú határozatával egy Mágocs belterületi, kivett beépítetlen terület megjelölésű, indítványozói tulajdonban álló ingatlan után 2015. évtől évi 1 104 500 Ft, 2015–2019. évekre összesen 5 522 500 Ft telekadót vetett ki. Az indítványozó fellebbezése folytán eljáró Baranya Megyei Kormányhivatal (a továbbiakban: másodfokú adóhatóság) a 2020. február 28. napján kelt BA/12/00204-4/2020. számú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta.
- [4] 1.2. A Pécsi Törvényszék az indítványozó másodfokú határozattal szemben előterjesztett keresetét a 3.K.700.154/2021/12. számú ítéletével elutasította. Döntése indoklásában rögzítette, hogy az indítványozó három mágocsi ingatlanával kapcsolatban több első- és másodfokú adóhatósági határozat született az alap- és a megismételt hatósági eljárásokban. Az indítványozó mindegyik peresített jogvitában ugyanazon magasabb szintű jogszabályok megsértésére hivatkozott. A Kúria Önkormányzati Tanácsa (a továbbiakban: Önkormányzati Tanács) Köf.5.025/2020/3. számú határozatával az Ör. más jogszabályba ütközésének megállapítására irányuló bírói indítványt elutasította, így az Ör. a perben alkalmazandó jogszabály. Rögzítette továbbá, hogy az Ör. tekintetében állított diszkrimináció az Önkormányzati Tanács előtti eljárásban csak a telek értékének bizonyítását követően lett volna vizsgálható, amelyet az indítványozó bírói tájékoztatás ellenére elmulasztott. Megállapította azt is, hogy az adóhatóság bizonyítási és indokolási kötelezettségének eleget tett, értékelte, hogy 2015. január 1. napján, illetve ezt követően a tárgyév első napján ki volt az ingatlan tulajdonosa, az ingatlan a telekadó hatálya alá tartozott-e, mekkora az ingatlan területe, illetve bármilyen mentesség vagy kedvezmény vonatkozik-e rá. Az indítványozó a megelőző eljárásban nem hivatkozott arra, hogy az ingatlan nem osztható meg, azon változtatási tilalom áll fenn, és emiatt 50%-ban adómentes, így ezen tények vizsgálatát a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 78. § (4) bekezdése alapján a bíróság mellőzte.
- [5] 1.3. Az indítványozó a jogerős ítélettel szemben felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, amely befogadásának jogszabályi alapjaként a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa), ab), ad) alpontjait és b) pontját jelölte meg. Előadta,

hogy a befogadás a beadvány összessége, annak teljes terjedelme ismeretében dönthető el, ezért külön nem fogalmazta meg kérelme befogadhatóságának indokolását.

- [6] A Kúria Kfv.I.35.254/2021/2. számú végzésében megállapította, hogy a felülvizsgálati kérelem befogadására nincs lehetőség. A befogadás megtagadását a kúriai végzés [13]–[19] bekezdései indokolják. Ezeket megelőzően a Kúria is rámutatott arra, hogy az Önkormányzati Tanács döntése köti a bíróságokat, így a felülvizsgálati bíróságot is. Emellett a Kúria hangsúlyozta, hogy a felülvizsgálati eljárásban a Kúria a jogerős ítélet – és nem az adóhatósági eljárás – jogszerűségi felülvizsgálatát végzi, ezért az indítványozó által megjelölt, a közigazgatási eljárásra vonatkozó felperesi hivatkozásokat sem a befogadás körében, sem a felülvizsgálati kérelem esetleges érdemi elbírálása során nem vizsgálhatja (lásd: Kúria Kfv.I.35.254/2021/2. számú végzése, Indokolás [12]).
- [7] 2. A Kúria felülvizsgálati végzését követően az indítványozó alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Abtv. 26. § (1) bekezdése és 27. § (1) bekezdése alapján. A főtitkár hiánypótlási felhívására kiegészített, egységes szerkezetbe foglalt indítvány lényege, amely az Ör. és a jogerős ítélet mellett már a kúriai végzést is támadja, a következőképpen foglalható össze.
- [8] 2.1. Az indítványozó érvelése szerint az Ör. 4. §-ában foglalt mentességi szabály több okból kifolyólag is hátrányosan megkülönbözteti az indítványozót, ami ellentétes az Alaptörvény XV. cikk (1)–(2) bekezdésével. Egyrészt azért sérti a megkülönböztetés tilalmát, mert a szabályozás célja a nem mágoctsi illetőségű tulajdonosok megadóztatása, vagyis lakóhely szerinti közvetett hátrányos megkülönböztetésről van szó. A mágoctsi polgármester Baranya Megyei Kormányhivatalnak adott tájékoztatása szerint 87 db telekadóval érintett ingatlan közül 21 db esik tényleges adókötelezettség alá. Utóbbiak az indítványozó előadása szerint két, nem mágoctsi lakos tulajdonában állnak. Az egyik az indítványozó ismerőse, a másik pedig maga az indítványozó. Másrészt a mentességi szabály azért is diszkriminatív, mert a tényleges adófizetésre kötelezettek körét két főre szűkíti. Harmadrészt vagyoni helyzet szerinti megkülönböztetés is kimutatható, mert a mentesség ahhoz igazodik, hogy mekkora a telek négyzetméterben kifejezett területe. Amíg 10 000 nm tulajdonosa teljes egészében mentes, addig 10 001 nm tulajdonosa nemcsak 1 nm után fizet adót, hanem a telek teljes mérete után.
- [9] Az indítványozó érvelése szerint az Ör. 6. §-a szerinti adómérték-szabály azért diszkriminatív, mert a közművek nélküli ingatlanokra ugyanakkora adómértéket állapított meg, mint a közművesítettekre, tehát a diszkriminációt a különbségtétel hiánya okozza. Ez ellentétes a Kúria Köf.5.021/2016/3. számú határozatában (Indokolás [12]) megállapítottakkal, amely szerint a „helyi önkormányzatoknak a telekadó mértékének meghatározása során tekintettel kell lenni a telkek – közművesítettségében, közúton történő megközelíthetőségében rejlő – értékére is”.
- [10] Általában az Ör. egésze és kifejezetten a két támadott szakasza sérti a tisztességes hatósági eljáráshoz való jogot [Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés], mert jogalkotói hatalommal való visszaélést valósított meg az önkormányzat. A telekadót tisztességtelenül, nem az adó funkciójának megfelelően használta fel, amit az előbbiek és az alábbiak egyértelműen igazolnak az indítványozó szerint.
- [11] A tulajdonhoz való jogot [Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdés] azért sérti az Ör. 6. §-a, mert a telket az indítványozó nem építheti be, nem oszthatja meg, hasznosítani kizárólag a korábbi mezőgazdasági ágak megfelelően tudja, ugyanakkor a mezőgazdasági művelésre tekintettel mentességben mégsem részesül. Ezen tulajdonságok és a telekadó fizetési kötelezettség mértéke mellett a telek értékesítése szinte lehetetlen. Az indítványozó tulajdonjogát tehát nem tudja gyakorolni. A tulajdonjogot korlátozó, túlságosan magas adóterhelést jól mutatja, hogy az önkormányzat 7,42 Ft/nm áron tett vételi ajánlatot a telekre, miközben az adó mértéke 50 Ft/nm.
- [12] Az arányos köztelherviseléssel [Alaptörvény XXX. cikk (1) bekezdés] is ellentétes az Ör. adómértéke. Az indítványozó számításai szerint a telek értéke 100 Ft/nm körül mozoghatott, amikor az önkormányzat bevezette a telekadó hatályos változatát (2013). Ha azonban elfogadjuk a 250 Ft/nm árat, amit a mágoctsi jegyző 2020-ban rögzített egy értékbizonyítványban egy végrehajtási eljárásban kapott végrehajtói kérelemre eljárva (az indítványozó telke végrehajtási eljárás alatt áll/állt), akkor is 20%-os adóterhelésről van szó. A piaci árat azonban sokkal inkább az önkormányzat fentiek szerinti vételi ajánlata (7,42 Ft/nm) tükrözi, amihez képest az adómérték nyilvánvalóan eltúlzott.
- [13] A jogállamiság [Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés] sérelmét az okozza, hogy a jogalkotó szándéka ellentétes az adóztatás funkciójával. Az indítványozó ellehetetlenítését, tulajdona feladását akarják kikényszeríteni. A Baranya Megyei Kormányhivatal többször felszólította az önkormányzatot a törvényellenes állapot megszüntetésére, mégsem tettek ennek eleget.

- [14] 2.2. A Kúria támadott végzése az indítványozó szerint alapvetően azért ellentétes az Alaptörvénnyel, mert pontatlan és hiányos, ami annak köszönhető, hogy a Kúria a Pécsi Törvényszék alaptörvény-ellenes ítéletén keresztül ismerte meg az indítványozó ügyét. A kúriai végzés ezen túl azért sérti a jogorvoslati jogot [Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdés], mert a Kúria is kötötte magát az Önkormányzati Tanács határozatához, ami a Pécsi Törvényszék hiányos, hibás indítványára született. A tisztességes bírósági eljáráshoz való jog [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés] sérelmére az vezetett, hogy a végzés indokolása hiányos, pontatlan, a befogadási okok fenn nem állását nem indokolja megfelelően, illetve tévesen indokolja, hiszen az indítványozó a felülvizsgálati kérelemben leírta, hogy beadványa egésze tekintendő a befogadás indokolásának. A jogállamiságot és a jogbiztonságot [Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés] is megsértette a kúriai végzés, mert a döntés nem pontos, nem jogszabálykövető és nem igazságos.
- [15] 2.3. A Pécsi Törvényszék támadott ítélete csak „szemezgetett” az indítványozó kérelmeiből, ezért sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdését. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével pedig azért ellentétes, mert indokolása felszínes, továbbá azért is, mert az indítványozó egyetlen keresetéből három pert generált, ami következtében az indítványozó arra kényszerült, hogy minden iratot háromszor adjon be. Ez összeegyeztethetetlen a költség- és időtakarékoság elvével. Végül a Pécsi Törvényszék ítélete ellentétben áll a jogállamisággal és a jogbiztonsággal [Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés], mert nem felel meg annak az elvárásnak, miszerint „az igazságügyi rendszer szereplői pontos, jogszabálykövető, igazságos, elfogulatlan és teljes értékben megalapozott, minden az ügyfél által felmerülő kérdésre kiterjedő döntést hoznak”.
- [16] 3. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e.
- [17] 3.1. Az indítványozó a Kúria végzésének közléséhez képest (2021. augusztus 24.) az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvannapos határidőn belül (2021. október 11.) nyújtotta be alkotmányjogi panaszát. A kérelmező magánszemély alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, és érintettsége fennáll, mivel a Kúria végzésével befejezett bírósági eljárásban felperes volt. Jogorvoslati jogát kimerítette, amikor keresetet terjesztett elő a másodfokú adóhatóság határozatát vitatva. A jogerős ítélettel szemben további rendes jogorvoslati lehetőség nem állt rendelkezésére. A rendkívüli jogorvoslati lehetőségével is élt, jóllehet ez nem előfeltétele az alkotmányjogi panasz benyújtásának. Az indítvány felhívja az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó szabályokat [Abtv. 26. § (1) bekezdés és 27. § (1) bekezdés] és kifejezett kérelmet tartalmaz a jogkövetkezmények megállapítására, valamint pontosan megjelöli a támadott jogszabályi rendelkezéseket és bírói döntéseket, valamint az Alaptörvény sérülni vélt szabályait. Tehát az indítvány eleget tett az Abtv. 52. § (1b) bekezdés a), c)–d) és f) pontjaiban foglalt követelményeknek.
- [18] 3.2. A határozott kérelem követelménye azt is magában foglalja, hogy az indítványnak egyértelműen elő kell adnia az eljárás megindításának indokait, alkotmányjogi panasz esetén az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, továbbá indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabályi rendelkezés, bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével [vesd össze: Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pont]. „Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint pedig az indokolás hiánya {lásd pl. 3058/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11]; 3245/2016. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [10], [13]} az ügy érdemi elbírálásának akadálya” {lásd legutóbb: 3353/2019. (XII. 6.) AB végzés, Indokolás [21]}. Visszautasításra ad okot az is, ha az indítványozó érvelése nem tartalmaz alkotmányjogilag értékelhető indokolást. Az alkotmányossági összefüggéseket tehát be kell mutatnia az indítványozónak {a legutóbbi gyakorlatból lásd például: 3053/2019. (III. 14.) AB végzés, Indokolás [12]; 3231/2018. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [13]; 3327/2019. (XI. 26.) AB végzés, Indokolás [14]; 3353/2019. (XII. 6.) AB végzés, Indokolás [21]; 3077/2020. (III. 18.) AB végzés, Indokolás [17]}.
- [19] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány érdemben nem bírálható el abban a tekintetben, hogy az Ör. 6. §-a miért lenne ellentétes az Alaptörvény XV. cikk (1)–(2) bekezdésével. E tekintetben az indítványozó az Önkormányzati Tanács egyik döntésében foglalt elvi tétellel való ütközésre hivatkozott, amely önmagában nyilvánvalóan alkalmatlan az alaptörvény-ellenesség alátámasztására. Az Önkormányzati Tanács az önkormányzati rendeleteket nem az Alaptörvénnyel ütközteti, hanem jogszabályokkal veti össze {3004/2022. (I. 13.) AB határozat, Indokolás [56]}. Az indítvány ugyancsak nem vizsgálható érdemben az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésével összefüggésben. Az indítványozó alkotmányjogilag releváns magyarázatot egyáltalán nem

fűzött ahhoz, hogy a tisztességes hatósági eljáráshoz való jogot az önkormányzat nem hatósági, hanem jogszállító tevékenysége miként sérthette abban az eljárásban, amelyben az Ör. támadott rendelkezéseit elfogadta.

- [20] Az Alkotmánybíróság ezért azt állapította meg, hogy míg az indítvány az előbbi bekezdésben írtak körében nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* és *e)* pontjában foglaltaknak, addig az ezeket meghaladó részében az előbb megjelölt befogadási feltételeket is teljesíti.
- [21] 3.3. Az Abtv. 26. § (1) bekezdés *a)* pontja és 27. § (1) bekezdés *a)* pontja értelmében Alaptörvényben biztosított jog sérelmére alapítható alkotmányjogi panasz. Az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy következetes gyakorlata szerint a jogbiztonság önmagában ugyan nem Alaptörvényben biztosított jog, a B) cikk (1) bekezdésének a sérelmére alkotmányjogi panaszt azonban kivételes esetben – a visszaható hatály tilalma és a felkészülési idő hiánya esetén – lehet alapítani {lásd például: 3164/2019. (VII. 10.) AB határozat, Indokolás [41]; 3062/2021. (II. 19.) AB végzés, Indokolás [18]; 3211/2021. (V. 19.) AB végzés, Indokolás [30]}. Így az egyéb feltételeknek megfelelő indítvány esetében a B) cikk (1) bekezdésére ezek tekintetében van lehetőség alkotmányjogi panaszt előterjeszteni. Az indítványozó azonban nem a visszaható hatály tilalmára és a felkészülési idő hiányára hivatkozott a B) cikk (1) bekezdése alatt, ezért az alkotmányjogi panasz e részében nem volt érdemben vizsgálható.
- [22] 3.4. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. E két feltétel alternatív jellegű, bármelyik fennállása megalapozza a panasz befogadhatóságát. E feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [23] 3.4.1. Az Alkotmánybíróság először az adómérték-szabály (Ör. 6. §) kapcsán azt vizsgálta, hogy az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése és XXX. cikk (1) bekezdése tekintetében helye van-e az érdemi vizsgálatnak. A konfiskáló helyi adóztatás alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést már nem vet fel, mert az Alkotmánybíróság korábbi döntéseiben feltárta a súlyosan aránytalan adóztatás tilalmának tartalmát, illetve összefüggését az Alaptörvény előbb hivatkozott rendelkezéseivel {lásd: 20/2021. (V. 27.) AB határozat, Indokolás [26]–[38]; 3233/2021. (VI. 4.) AB határozat, Indokolás [31]–[33]}. Az ügy érdemét befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét pedig azért nem veti fel az Ör. 6. §-a szerinti adómérték-szabály, mert az Alkotmánybíróság elé tárt iratokból az érintett telek értéke nem volt megállapítható. A normakontroll-eljárásban az arányosság vizsgálatát nem lehet feltételezésekre építeni {20/2021. (V. 27.) AB határozat, Indokolás [45]}. Az indítványozó a Pécsi Törvényszék felhívása ellenére nem tett bizonyítási indítványt igazságügyi szakértő kirendelésére, amelynek a megállapítását (a telek becsült forgalmi értéke) az Alkotmánybíróság a tényállás részeként elfogadhatta volna. Az indítványozó különböző logika szerinti levezetései, amelyek a telek értékének meghatározására irányultak, alkalmatlanok voltak arra, hogy normakontroll vizsgálatban a döntés alapjaként szolgáljanak. Így az indítvány alapján bizonytalan maradt az az érték, amihez képest megítélhető lehetett volna, hogy a telekadó éves összege vajon súlyosan aránytalanok minősül-e. Az Abtv. 52. § (4) bekezdése szerint az „alkotmánybírósági eljárás feltételeinek fennállását az indítványozónak kell igazolnia.” Előbbi szakasz (6) bekezdése arról rendelkezik, hogy az „indítvány mellékleteként meg kell küldeni az Alkotmánybíróság részére azokat a dokumentumokat, amelyek az indítványban foglaltakat igazolják”. Az Abtv. 57. §-a pedig úgy szól, hogy „az Alkotmánybíróság az indítványok érdemében a rendelkezésre álló iratok alapján [...] dönt”. Az indítvány és mellékletei tartalma alapján nem volt megállapítható az ügy érdemét befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyének fennállta, ezért az érdemi vizsgálat szükségessége sem volt megállapítható.
- [24] 3.4.2. Ezt követően az Alkotmánybíróság azt vizsgálta, hogy az adómentességben (Ör. 4. §) állítólagosan jelentkező diszkrimináció körében teljesül-e valamelyik alternatív feltétel. Azzal az indítványi elemmel kapcsolatban, miszerint az Ör. adómentességet tartalmazó 4. §-a sérti az Alaptörvény XV. cikk (1)–(2) bekezdését, az Alkotmánybíróság emlékeztet állandó gyakorlatára. Eszerint az „indítványozó szempontjából akkor van értelme az Alaptörvényben biztosított jogok megsértése miatti panasznak, ha az Alkotmánybíróság eljárása folytán jogséremlé orvoslhatóvá válik” {lásd idézve az egyik legutóbbi határozatban: 6/2020. (III. 3.) AB határozat, Indokolás [117]; lásd még: 57/1991. (XI. 8.) AB határozat, ABH 1991, 272, 282; 3057/2015. (III. 31.) AB határozat, Indokolás [24]; 3169/2022. (IV. 12.) AB végzés, Indokolás [22]}. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy ha az indítványozó vonatkozó kérelmének megfelelően megsemmisítené a 10 000 nm-t meg nem haladó telkek

mentességét biztosító szabályt, az indítványozó állított jogsérelmét egyáltalán nem orvosolná. Az indítványozó telekadó-fizetési kötelezettségét a mentesség eltörlése ugyanis nem érintené. Az Alkotmánybíróságnak nincsen hatásköre arra, hogy az indítványozó telkére is kiterjessze a mentesség tényállását. A testület az Ör. 4. §-ának szövegét nem is tudná oly módon (részlegesen) megsemmisíteni, hogy döntése jogkövetkezményeként az indítványozó is részesüljön a mentességben. Mivel a mentességgel kapcsolatban előadott alaptörvény-ellenességet az Alkotmánybíróság nem tudná reparálni, azt állapította meg, hogy e tekintetben az Abtv. 29. §-a szerinti feltetelek nem állnak fenn.

- [25] 3.4.3. Az indítványozó a Kúria és a Pécsi Törvényszék döntéseit is támadta az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése sérelmét állítva. A tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés] kapcsolatban az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy „következetes, az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésére visszavezethető gyakorlata szerint az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírósági határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogorvoslat nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna [lásd: 3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]]. Az Alkotmánybíróság gyakorlata abban is következetes, hogy a tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése, illetve a jogszabályok értelmezése a bíróságok hatáskörébe tartozó feladat, melyet az Alkotmánybíróság nem vonhat magához, csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ellenkező esetben egyfajta »szuperbíróságként«, a meglévők melletti újabb hagyományos jogorvoslati fórumként járna el” [lásd: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]; 3011/2017. (II. 1.) AB végzés, Indokolás [8]; legutóbb például: 3500/2021. (XI. 30.) AB végzés, Indokolás [16], legutóbb például: 3134/2022. (IV. 1.) AB végzés, Indokolás [35]].
- [26] Az indokolt bírói döntéshez való jog a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog egyik részjogosítványa. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az indokolási kötelezettség alkotmányos követelménye a bíróság döntési szabadságának abszolút korlátját jelenti, nevezetesen azt, hogy döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően szükséges számot adnia. A tisztességes bírósági eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképp megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossgal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon. Ennek megítéléséhez az Alkotmánybíróság vizsgálja a jogvita természetét, az alkalmazandó eljárási törvény rendelkezéseit, a felek által az adott ügyben előterjesztett kérelmeket és észrevételeket, valamint az ügyben választ igénylő lényeges kérdéseket [lásd először: 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33]–[34]]. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az indokolási kötelezettségből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen az indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása [30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [89]].
- [27] A jelen ügyben a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelme körében az volt megállapítható, hogy az indítványozó valójában törvényértelmezési kérdéseket vitatott, mégpedig azért, mert pervesztes lett, továbbá a bírói döntések indokolásával szemben fogalmazta meg szubjektív elvárásait. Ezek nem alapozzák meg az alkotmányjogi panasz befogadását. Az Alkotmánybíróságnak nincsen hatásköre arra, hogy alkotmányjogi panasz-eljárásban törvényességi szempontból felülvizsgálja a bírósági döntéseket.
- [28] 3.4.4. A jogorvoslathoz való joggal [Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdés] kapcsolatban az Alkotmánybíróság felidézi állandó gyakorlatából azt a tételt, hogy ez az alapjog „azt kívánja meg, hogy valamennyi, az érintett jogát vagy jogos érdekét [helyzetét] érdemben befolyásoló érdemi határozat felülvizsgálata érdekében legyen lehetőség más szervhez, vagy azonos szerv magasabb fórumához fordulni” [3064/2014. (III. 26.) AB határozat, Indokolás [15]]. Az egyes eljárási törvényekben biztosított rendkívüli jogorvoslatok azonban, mint amilyen a felülvizsgálati kérelem is, kívül esnek az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésének védelmi körén [lásd: 3124/2015. (VII. 9.) AB határozat, Indokolás [42]; 3120/2012. (VII. 26.) AB határozat, Indokolás [22]; 3239/2014. (IX. 22.) AB végzés, Indokolás [13]; 3045/2015. (II. 20.) AB végzés, Indokolás [11]; 3067/2015. (IV. 10.) AB végzés, Indokolás [20]]” [3245/2019 (X. 7.) AB végzés, Indokolás [17]]. Ennek következtében a Kúria végzésének az érdemi vizsgálatát nem alapozhatja meg az indítványozó jogorvoslathoz való jogának állított sérelme.
- [29] A Pécsi Törvényszék ítéletével szemben a jogorvoslathoz való joggal kapcsolatban előadottak valójában nem arról szóltak, hogy az indítványozónak ne lett volna lehetősége egy olyan magasabb fórumhoz fordulni

az adóhatósági határozattal szemben, amely képes hatékonyan orvosolni a jogsérelmeket, hanem azt fogalmazták meg, hogy a keresetet elutasító ítélet miatt jogellenes az indítványozó álláspontja szerint. Ezek azonban olyan (szak)jogi, a törvényértelmezés és a jogalkalmazás, nem pedig az alkotmányjogi mérlegelés körébe tartozó kérdések, amelyek tekintetében a rendes bíróságok feladat- és hatáskörébe tartoznak. Különösen ilyennek minősül annak megítélése, hogy melyik felperesi kérelem tartozik a keresetváltoztatás vagy keresetmódosítás tilalma alá a szakjogi eljárási törvény értelmében. Megjegyzendő továbbá, hogy az alkotmányjogi panasz a bírósághoz fordulás jogának sérelmére egyáltalán nem hivatkozott.

- [30] 3.4.5. Összességében azt lehetett megállapítani ebben az ügyben, hogy az Abtv. 29. §-a alapján nem volt lehetőség arra, hogy az Alaptörvény XIII. cikkével, XV. cikk (1)–(2) bekezdésével, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésével, valamint XXX. cikk (1) bekezdésével kapcsolatos indítványozói előadást az Alkotmánybíróság érdemben vizsgálja. Megjegyzendő, hogy az Alkotmánybíróság az Alaptörvény és az Abtv. keretei között járhat el és ebben az ügyben ennek eredményeképpen jutott az előbbi megállapításra. Ténybíráskodás lefolytatására nem rendelkezik feladat- és hatáskörrel alkotmányjogi panasz eljárásban, márpedig a közvetett hátrányos megkülönböztetés bizonyítás felvételét és a jelenlegi tényállás kiegészítését és átértékelését tenné szükségessé. Ugyancsak nincs arra lehetősége, hogy olyan alaptörvényi rendelkezések megsértését vizsgálja az Abtv. 26–27. §-a szerinti eljárásban, amelyek nem minősülnek Alaptörvényben biztosított jogoknak (különösen az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése, mint a „jogalkotási hatáskörrel való visszaélés tilalma” az adójog területén). Az alkotmánybírói eljárást megelőző indítványozói perbeli cselekmények, indítványok, kérelmek vagy éppen ezek hiánya (különösen igazságügyi szakértő kirendelésének indítványozása) pedig az Alkotmánybíróság előtti eljárásban – figyelemmel az eljárás céljára és Abtv.-beli sajátosságaira – már nem pótolhatók.
- [31] 4. Mindezekre tekintettel az alkotmányjogi panasz nem felel meg a befogadhatóság feltételeinek, ezért azt az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján tanácsban eljárva az Abtv. 26. § (1) bekezdés a) pontja, 27. § (1) bekezdés a) pontja, 29. §-a, valamint 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontja, továbbá az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2022. július 12.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szalay Péter
alkotmánybíró helyett

Dr. Salamon László alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [32] Egyetértek azzal, hogy az indítvány alapján sem az Ör. támadott rendelkezéseit, sem a bírói döntéseket nem semmisítheti meg az Alkotmánybíróság.
- [33] Az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján benyújtott indítvánnyal kapcsolatban ugyanakkor nem osztom a végzés azon érvelését, mely szerint az Alaptörvény XV. cikk (1)–(2) bekezdésére alapított indítványi elem azért nem felel meg az Abtv. 29. §-a szerinti befogadhatósági feltételnek, mert „a mentességgel kapcsolatban előadott alaptörvény-ellenességet az Alkotmánybíróság nem tudná reparálni” (ld. Indokolás [24]). Nézetem szerint a diszkrimináció megállapításának nem lehet az a feltétele, hogy az indítványozó egyéb, állított jogsérelme reparálható legyen, mivel maga a hátrányos megkülönböztetés ellentétes az Alaptörvény XV. cikk (1)–(2) bekezdésével. Egy ilyen megfogalmazás ráadásul nyitva hagyja azt a kérdést, hogy maga a szabályozás diszkriminatív-e vagy sem.

- [34] Mindazonáltal a jelen esetben álláspontom szerint azért nincs lehetőség az Ör. kifogásolt rendelkezésének a megsemmisítésére, mivel a szabályozás egy tárgyi jellegű kedvezmény szabály: nem az indítványozóra (és a vele azonos jogállású személyekre) ró többlet kötelezettséget, hanem az általános telekadófizetési kötelezettség alól von ki egy kört; jelen esetben azokat, akiknek földterülete 10 000 nm-nél kisebb. A főszabály alóli tárgyi jellegű kivétel biztosítása nézetem szerint az e kivétel alá nem eső ingatlannal rendelkező indítványozó számára nem jelent hátrányos megkülönböztetést, annak következtében nem sérül az Alaptörvény diszkriminációt tiltó rendelkezése.

Budapest, 2022. július 12.

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/3946/2021.

